

**מקבץ של מכתבים מאביו ואחותו של יצחק (איזי) רייזר, כולם מתקופת הכיבוש הסובייטי
(1939-41)**

תרגום מכתבי האבא מיידיש, תרגום מכתבי האחות מגרמנית: בני גבירצמן

קובל, 3.7 1940.

איזי האהוב.

אבא נסע לכמה ימים ללוצק, וייתכן כי יקבל שם מישרה [העבודה תהיה בקובל, אבל המרכז נמצא שם]. משום כך רק אני כותבת לך.

את הגלויות שלך מה-6.5 וה-16.5 קיבלנו.

אני שמחה מאוד על כך שהולך לך כה טוב. בתקווה...

אצלנו הכל בסדר. אנחנו מודים לך בלבביות, אבל בינתיים עוד יש לנו הכל ואתה באמת לא צריך כל כך לטרוח.

אינך צריך להתפלא כל כך על כי אינני כותבת על אמא. לא כל מה שמונח על הלב אפשר להעלות על הנייר. אמא היתה חולה כל החורף. הרופאים אומרים שזאת היתה שפעת. היא כבר חשה טוב והיתה צריכה לקום (מהמיטה) אבל ב-28 היא קיבלה התקף לב נורא וב-29 היא נפטרה. רק באותו יום התברר, כי היא סובלת מחסימת עורק הדם היוצא מהלב, אבל זה כבר היה מאוחר מדי... קיבלתי תעודת בגרות טובה, אבל בטוח שכאן לא אמשיך ללמוד, כי אינני יכולה להשאיר את אבא לבדו. הייתי רוצה מאוד לדעת אם חתני רואה ערך בתעודת הבגרות שלי.

דרישות שלום לבביות

שלך שרה

קובל 5/7-40

איזי האהוב!

הפק (הפוסט קארט = גלוית הדואר) שלך מן 27/5 קבלנו. עם אמא היה זה כך, למעשה: בחורף היא היתה חולה בשפעת. ציווינו עליה לשכב עוד כמה ימים במיטה, אבל היא לא הסכימה וקמה מוקדם מדי. כעבור שבועיים לקתה בהתקף לב (ריק שלאג?) ושוב קיבלה חום והיתה מוכרחה לחזור לשכב במיטה. אבל למרות כל נסיונותינו לשכנע אותה להישאר לשכב במיטה זמן ארוך יותר, היא שוב קמה מוקדם מדי ותוך שבועיים שוב היה לה התקף לב. כאן כבר אמר הרופא, כי ליבה נפגע מאוד. ובכן החלטנו, כי גם בתום התקופה שהרופא ציווה עליה לשכב, נחזיק אותה במיטה עוד כמה ימים. כך היא שכבה שבועיים במיטה, מאוד מרוצה ושלווה. דיברה עם כולם, הכל בסדר. לפתע, יום אחד לפני שהיתה אמורה לקום ממיטתה, קיבלה התקף עם כאבים נוראים. הידיים והרגליים שלה הכחילו. הדם נעצר והלב הכזיב (נחלש?). תוך כעשרים שעות היא נפטרה ובשנייה האחרונה נזלה לה דמעה, שבוודאי היתה מיועדת למענך.

אביך.

להתראות

למברג (לבוב) 11.8 1940.

איזי האהוב!

אני נמצאת זה שבוע בלמברג. התקבלתי לאוניברסיטה, לאחר שעברתי יפה את הבחינה. כפי שכבר כתבתי לך, אני לומדת פילוסופיה גרמנית. יש כאן אפשרות שאנשים עובדים יכולים ללמוד בביתם [מתוך ספרים שהם מקבלים את רשימתם]. צריך לבוא הנה רק פעמיים בשנה לבחינות. הלימודים אינם עולים כסף. אני מתגוררת בינתיים למשך שלושה שבועות באכסניית הסטודנטים. בחדר שלי מתגוררות עוד חמש צעירות. זה נחמד מאוד. יש לי הרבה מכרים, כמובן עמיתים ללימודים, שאינם נותנים לי להשתעמם. בערך ב-22.8 אסע בחזרה הביתה.

אינך יכול לתאר לעצמך עד כמה נפלא אני חשה כאן. ממש כמו בלייפציג. אני מאושרת מכך שיכולתי לעזוב את הפרובינציה לפחות למספר שבועות.

הייתי רוצה לדעת איך הולך לך וכו'. אנא כתוב לנו הביתה.

דרישות שלום לבביות

שלך

שרה

להתראות

קובל, 40 – 24/9

איזי האהוב!

כפי שכבר כתבתי לך, התקבלתי לאוניברסיטת למברג (לבו) ללימודים אקסטרניים של פילולוגיה (בלשנות) גרמנית. בדרך זו אני יכולה ללמוד בבית ובאותו זמן לנהל את משק הבית. רק פעמיים בשנה צריכים לנסוע לשם לבחינות.
אני דורשת בשלומך בלבביות.
ישמור עליך האל.
שרה שלך

קובל, 40 – 13/12

איזי האהוב!

גלוייתך מה-11/10 קיבלנו בתודה.
אצלנו אין חדש. עבודתי אינה קלה, ובנוסף לכך התשלום גם איננו גבוה. אבל חיים ומרוצים, שהרי העבודה ממתיקה את החיים.
האם כבר יש לך עבודה חדשה? כתוב.
דרישות השלום הטובות ביותר.
להתראות
פאפא שלך

קובל, 29/12 1940

איזי האהוב!

גלוייתך האחרונה היא מה-11/10. אין לך מושג כמה אני מתגעגעת אליך. בזמן האחרון אני תמיד לבד. אין עם מי לדבר מלה. פאפא עובד קשה. ב-6.30 בבוקר הוא כבר חייב להיות בעבודה. בערב הוא שוכב מוקדם לישון, או שהולכים לבקר מכרים. אתה יכול להבין גם, שאינני יכולה לשבת לבדי בבית העצוב ועל כן אני עוזבת הכל ונמלטת. כמה חבל שאינך כאן אתי. יש לי אח ואינני מכירה אותו אפילו. יש רגעים שבהם האדם מאבד כליל את התקווה.
היה בריא וחזק
שרה שלך

דרישות שלום הטובות ביותר.

פאפא שלך

הגלויה האחרונה שכתבו אביו ואחותו של איזי יצחק). כחודשיים לאחר שנשלחה, ב-22.6.1941, פלשו הנאצים לברית המועצות וקובל נכבשה בידיהם.

קובל 41 – 15/4

איזי האהוב!

את גלוייתך מה-1/2 קיבלנו היום.
משמח אותי מאוד שאתה מרוצה מעבודתך. אתה עובד כ"מנהל עסק", דבר שלי קשה. התפטרתי מזה ונשארת כ"איינער לויכטער" (מנהל עבודה?), כמובן במשכורת נמוכה יותר אבל גם עם פחות אחריות.
כתוב לפחות כל שבוע.
דרישות השלום הטובות ביותר
פאפא שלך.

איזי האהוב!

אני מאחלת לך חג עליז ומרוצה.
האם אתה זוכר כמה נהגנו לריב בגלל האפיקומן [נדמה לי שכך כותבים מילה זו, כבר שכחתי]? אני לקחתי ("גנבתי") אותו ראשונה ואחרי כן אתה סחבת אותו מכסאי. פעם היו לנו ראשים קלילים יותר...
לאחר נסיעתך היינו תמיד קובלים על כך שהסדר אצלנו משעמם.
היום אני רואה -----

(כאן נקטעת הגלויה)